

Francia kiállítás a családjért

Százhetven jogászprofesszor nyílt levelet intézett a szenátushoz, kérve a gyermekek és az anyák jogait sértő tervezet elutasítását

■ DR. SOBOR DÁVID

A hazánkat külföldről érő politikai támadások visszatérő eleme a házasság fogalmának öskonzervatív, klerikális értelmezésére vonatkozó vád. Megfogalmazói szerint diszkriminációt valósít meg az alaptörvény L. cikke, amely a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget határozza meg. A homoszexuális párok házasságkötésének „megtiltása” (mintha eddig engedélyezett lett volna) megfosztja az érintetteket a családi élethez való joguktól és attól, hogy gyermek iránti vágyukat örökbefogadás útján elégítsék ki.

Alaptörvényünk rendelkezése nem szigorítja a házasság meghatározását, pusztán explicitte teszi annak eddig is meglévő alkotmányos értékét. Az L. cikk szövegezése ugyanis tökéletesen összeegyeztethető a 14/1995. (III. 13.) alkotmánybíróági határozatban foglalt indoklással, amely szerint „a házasság intézménye kulturánkban és jogunkban is hagyományosan férfi és nő életközössége. Ez az életközösség tipikusan közös gyermekek születését és a családban való felnevelését célozza, amelyet, hogy a házastársak kölcsönös gondoskodásban és támogatásban élésének is kerete”.

Franciaországban az antiklerikális jegyeiktől sem mentes baloldali hatalomra kerülése után épp ellenkező irányba indultak el a dolgok. *Francois Hollande* elnök már megválasztása előtt világossá tette, hogy etikai kérdésekben a francia szélsőbal által képviselt nézeteknek fogja alárendelni a törvényalkotást. A szocialista és kommunista formációból álló kormánytöbbség ennek megfelelően tavaly ősszel – az embrióon végzett kísérleteknek a magzat élethez és emberi méltósághoz való

Az alábbiakban kifejezett okokra tekintettel kérjük önöket, hogy vessék el ezt a törvényjavaslatot.

1) Az azonos nemű személyek a házasság révén anélkül válnak jogosulttá az örökbefogadásra, hogy ez bármilyen további törvénymódosítást igényelne. Bár ilyen esetben teljesen valóságos érzelmi szálak alakulhatnak ki az örökbefogadók és az örökbefogadott között, meg kell érteni, hogy ez a kötődés nem felel meg a leszármazás jogi kapcsolatának.

csolatnélküliségre ítélnék, és szándékosan megfosztanak anyjuktól vagy apjuktól.

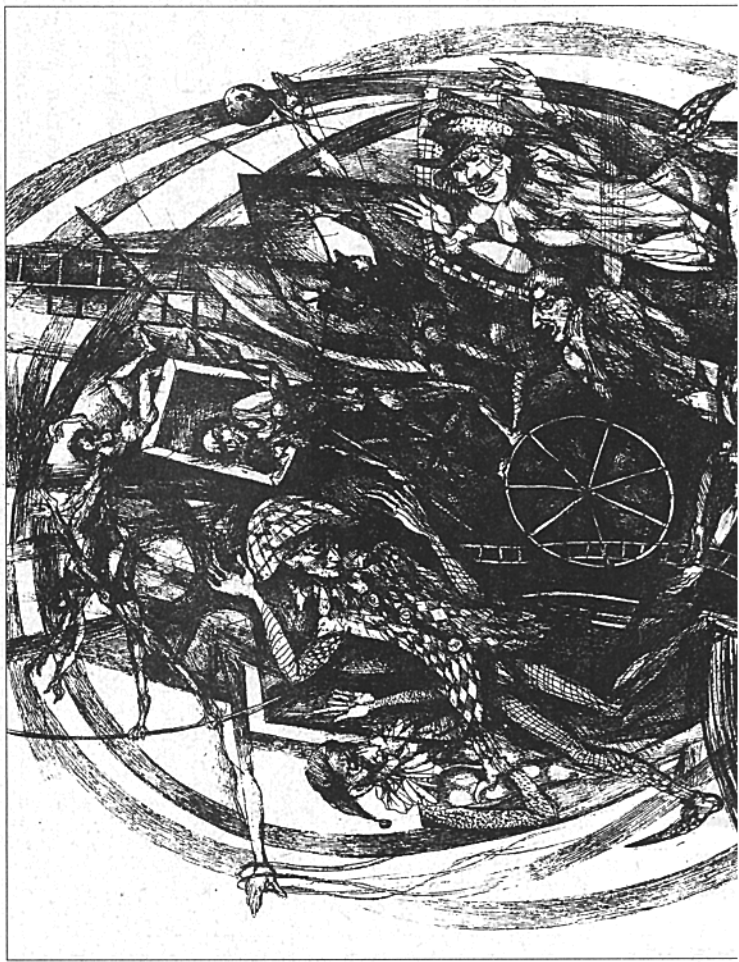
Az ilyen gyermek jogilag örökbe fogadható, hiszen fogantatása is ezt a célt szolgálja. Vegyük egy olyan példát, ahol az anya mesterséges megtermékenyítést végeztet Belgiumban – az apa szerepét kizáró – ismeretlen donorral. Tehát a fogantatás olyan módját választotta, amely megfosztja a gyermeket az apjától – sőt általában bármilyen apától – annak érdekében, hogy egy másik

nőknek hasznádják fel saját céljaikra, akik saját igényeik valóra váltásával előidézték a helyzetüket. A jog ugyanis minden gyermeket a szülei helyzetére való tekintet nélkül védelmez, így ezeket a gyermekeket sem kezeli mostohábbban, mint másokat. A szülői felügyelet és a végrendeleti gyámrendelés jogintézményei lehetővé teszik mindazon nehézségek kezelését, amelyekbe a gyermekek beleillickeződhetnek.

Számos homoszexuális vágyódású férfi és nő nem tagadja azt az alapértéket, hogy minden gyermek egy apától és egy anyától származik, akiktől büncselekmény megfosztani. Sokuknak egyébként van gyermeke is, de – mint mindenkinél – a másik nemhez tartozó személytől. A törvényjavaslat csak azoknak a nőknek kedvez, akik anélkül szeretnék gyermeket, hogy az apával kelljen „bajlódniuk”, és azoknak a férfiaknak, akik nem akarják „megosztani” a gyermeket egy anyával. Vagyis olyanoknak, akiknek a vágyaik előbbre való a gyermek alapvető jogainál.

Őnök, a köztársaság törvényhozói nem léphetnek életbe egy örökbe fogadható gyermekek előállítását célzó rendszert, mert a gyermekek nem vágyak kielégítését célzó tárgyak, és nem is szenvedés enyhítésére szolgáló gyógyszerek.

Jogászként hivatásunk, hogy örökdíjunkt az egyéni szabadságjogok tiszteletben tartása feletti, és biztosítsuk, hogy a jog megvédje a legkiszolgáltatottabbakat. Nem maradhatunk érzéketlenek a súlyos erőszakkal szemben, amely az apjuktól vagy anyjuktól tudatosan megfosztott gyermekeket éri. Nem hallgathatunk az elkerülhetetlenül létrejövő fogantatási piacról, sem a legtörékenyebb asszonyok méhének és a vágyak kielégítése céljából létrehozott gyermekek kereskedelmi for-

hónapos, rekordnagyságú nagygyűléseket felvonultató tüntetési hullámot váltott ki. A tiltakozáshoz csatlakozva március 16-án 170 neves jogászprofesszor nyílt levelet intézett a francia parlament felsőházát képező szenátushoz, a törvénytervezet elutasítását kérve annak a gyermek jogait sértő, elkerülhetetlen következményeire tekintettel. Hazai notórius „aláíróinkkal” szemben a Sorbonne, a Panthéon-Assas és más világhírű francia egyetemek oktatói csak ritkán, kivételes esetben lépnek kollektíven a közélet színpadára, ami még nagyobb tekintélyt ad mostani szavaiknak. E kiállás bátorsága és a megfogalmazott gondolatok intellektuális mélysége indokolta teszi, hogy a magyar olvasók az alábbiakban megismerhessék – és remélhetőleg rokonszenvenvel fogadhassák – a teljes szöveg fordítását.

Tisztelt szenátor asszonyok, tisztelt szenátor urak!

Alulírottak, 170 francia egyetemi tanár és docens, a magánjog és a közjog szakértői és jogtörténészek, szükségét érezzük tudomásukra hozni, hogy az azonos nemű párok házasságkötésének engedélyezését célzó törvényjavaslat, amelyet a parlament alsóháza első olvasatban elfogadott, súlyos beavatkozást jelentene a jog, a házasság és különösen a leszármazás fogalmaiba.

KAROLY ANDRÁS BAJZA

■ SZABÓ ANNA

Húsz kilométer kábelt kellett sürgősséggel legyártatnia a szabolcsi településeket ellátó egyik áramszolgáltatónak, mert ismeretlenek úgy döntöttek, hogy a múlt heti iteletidőt kihasználva egy kis pluszpénzhez jutnak. Nyolc tonna (!) kábelnek veszett nyoma, amíg havi szintre, s a hóvihárban a vezeték egy része leszakadt, és háztartások ezrei maradtak áram nélkül. Micsoda alkalom! Már akinek. Kinek a bajjuktartott segítségére, kinek az ölébe hullott nagy lehetőség kihasználására. A katasztrófa helyzet pillanatok alatt beindította a kábelbizniszt Szabolcsban. A farkasordító hidegben a fosztogatók biztosra mentek: minimális a lebukás veszélye, másrészt a vezeték nagy részében nem volt már áram; mert már leszakadt, hogy családok ezrei maradtak energiaellátás nélkül a hó miatt elzárt falvakban, cseppet sem érdekelte őket. Mentek fosztogatni, nem is rossz hatékonysággal, ha úgy vesszük. Két nap alatt húsz kilométert sikerült begyűjteniük és betárolniuk a majdani értékesítés reményében.

Igen, nehéz tudomásul venni, de a múlt heti katasztrófa helyzet megmutatta az ország színét és fonákját. A külvilágtól elzárt települések kihasználhatóságát és a veszélyeztetet így kihasználni több mint lelketlen ség. Teljesen jogos a törvénymódosítási kezdeményezés, hogy ilyen ese-

tanisítja, amely – mint a neve is mutatja – mindekiről elmondja, hogy kiől született. Örökbecsű gadás esetén a gyermek eredetének megfelelő szimbolikus, ám az örökbefogadás útján létrejött leszármazási viszony lehetővé teszi a gyermek számára, hogy egy apa és egy anya viszonylatában építse fel a személyiségét, és még akkor is úgy tekintsen magára, mint aki az ő egyesülésekből jött létre, ha biológiai értelemben ez nem így van. Vagyis lehetővé válik a gyermek számára, hogy megéjtse a család fogalmának valóságát, amelyből meg lett fosztva. Két férfi vagy két nő által örökre fogadott gyermek rendelkezne nevelővel vagy „felelős felelőségekkel”, de megfosztatna a szülőktől, hiszen az azonos nemű „szület” még csak szimbolikus sem testesíthetik meg az eredetét. A valóságban kétszer is elvesztené a lehetőségét, hogy szülei legyenek: először az élet fosztaná meg ettől, másodjára pedig maga a jog.

2) A törvényjavaslat az azonos nemű házastárs gyermekének örökbefogadását is lehetővé kívánja tenni. Bár az így örökre fogadott gyermek lehet egy férfi és egy nő egyesülésének gyümölcse, az örökbefogadás a leggyakrabban külföldön elvégzett mesterséges megtermékenyítésből vagy külföldi béranyaságból született gyermekeket fog érinteni. Vagyis olyan gyermekeket, akiket már fogantatásuk előtt a biológiai szüleikkel való kap-

tekben emeljük fel a büntetési téttel. Többévesnyi aktatologatás után valóban érvényesíteni kellene, hogy „az állam a legkevésbé tolerálja, ha katasztrófa- vagy veszélyhelyzetben valaki lop”. Kábel- és akkumulátorlopás nélkül ugyanis eddig sem telt el hét: vonat, HEV, villamos nem közlekedhetett, ezek vártak hiába az állomásokon a hiányzó vezeték

Nyolc tonna kábel

miatt, és milliárdokba került a pótlás. Az okozott kár köszönő viszonyban sincs azzal, amit a tolvajok zsebre vághattak. A vezetékben lévő alapanyag – amiért egyesek ellopják – csak a kár összegének tört része: a költségek zöme az üzembe helyezéssel és a háztartásokban a kábellopás okozta egyéb veszteségekkel jár.

Legutóbb Budapest és Szekesfehervár között nem jártak a vonatok, de nem indultak a szálhalombattai és a martonvásári elővárosi járatok sem. Lakosok nem jutottak el a munkahelyükre, gyerekek az iskolába, betegek a kórházba. Mivel a biztosítószerzők romlanak el a kábello-

peldát, ahol az apa keres egy béranyát Indiában, hogy ne kelljen igazi anyával vesződni. Ezzel tudatosan megfosztja a gyermeket az anyjától – sőt általában bármilyen anyától – annak érdekében, hogy egy másik férfi örökre fogadhassa.

Ha tesszik, ha nem, az azonos nemű személyek gyermek utáni vágya örökre fogadható gyermekek mesterséges megtermékenyítés vagy béranyaság útján való „gyártásához” vezet. A törvénytervezet tehát „gyermekpiacot” szervez, mert feltételezi, egyszersmind garantálja annak létét. A jelen állás szerint a törvényszöveg felhívást jelent gyermekek külföldön való „előállítására”, ami már önmagában is elfogadhatatlan, nem beszélve arról az igazságtalanságról, amit a gyermekpiaccal összefüggő pénzalapú szelekció kialakulása jelent majd Franciaországban.

A jog természetesen nem képes megakadályozni egy férfit vagy nőt sem, hogy külföldre menve tudatosan megfosson egy gyermeket egyik szülőjétől. Mégis szolgálhatna jobban a gyermekeket annál, mint hogy mesterséges jogi konstrukciók útján támogassa ilyen „barkácsolt” fogantatási módok létrehozását. Az a hivatkozás pedig, amely szerint a már ilyen módon született gyermekek különleges helyzetének rendezése indokolná a jogalkotást, nem más, mint jogi szövszállhasogatás. Valójában ezeket a gyermekeket éppen azok a fel-

vényjavaslatot, amely a nők modern kori rabszolgaságát és az új gyermekek kereskedelmét intézményesíté.

Tisztelt szenátor asszonyok, tisztelt szenátor urak, kérjük, fogadják legmélyebb köszönetnyilvánításunkat azért az elkölvezettségért, amelyet – ebben nem kételkedünk – a családok és a gyermekek védelmében tanúsítani fognak.

A kereszténységgel együtt a nyugati civilizációnk alapját jelentő római jogból ránk maradt regula így szólt: mater semper certa est. Vagyis leszármazás kérdésében az anya személye mindig biztos. Az orvostudomány fejlődésével, így a mesterséges megtermékenyítés bizonyos formáinak alkalmazásával a modern ember megkérdőjelezte ezt az elvet. Amint a francia jogászprofesszorok levezetése rámutat, a jogalkotói voluntarizmus szélsőséges esetben akár ember voltunk és eredetünk gyökereit tagadását is eredményezheti. A szenátus döntése április elején várható, így a nagy meggyőződésével megírt, a francia társadalom széles rétegeinek támogatását is maga mögött tudható nyílt levél elvileg még célt érhet. Jó lenne, ha ez egyszer a Nyugat venne példát Magyarországról.

A szerző ügyvéd, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának doktorandusza

pások miatt, még a legjobb esetben is hat-nyolc óra, mire sikerül helyreállítani a közlekedést.

Ami azonban most Szabolcsban történt, rámutat arra, hogy a törvény módosítás nem tűr halasztást. Komoly veszélyhelyzetben tetézték a bajt, és hátráltatták az elektromos szolgáltatók amúgy is akadózó munkáját. Nem ad nekik felmentést, hogy egyes szolgáltatók a nagyobb profit reményében már korábban kiszervezték a javítási és karbantartási munkák egy részét, így az áramellátás biztosítása részben a katasztrófavédelemre és a hadseregére hárult. A rendkívüli helyzet valóban tükröt tartott az országnak: van egy olyan üzletág, amely évek óta virágzik, és nincs az a morális gát, amely megfékezné az elkövetőket. Nem pusztán a büntetési tételek növelése és a szigorúbb ellenőrzés jelenthet megoldást, hanem a fém- és a kábelhálózatok állami monopóliumára tétele. Úgy, mint a régi szép időkben. Ne leheszen beszélni mondjuk húsz kilométer kábelrel egy nagykereskedőhöz, hogy jó, találtam az utcán, mérjük már le, hány tonna, és szorozzuk be egy jó kilós árral. Számila nélkül megoldjuk, okosha.

Itt ugyanis nem lopásról van szó, amely a szolgáltatóknak okoz kárt. Hanem egész települések és az ott élő családok mindennapi életének veszélyeztetéséről, a közlekedés akadályozásáról. Örvendetes lenne, ha minél előbb leldozna a metalkirályok kora, legyenek ők bárki ismerősei, barátai, kampányfinanszírozói.